

SUOMEN SIKAYRITTÄJIEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2017

JÄSENISTÖ, HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT

Suomen Sikayrittäjien jäsenmäärä (31.12.2017) oli yhteensä 305. Jäsenmäärä pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Eronneiden (tuotannon lopettaneiden) tilalle tuli uusia jäseniä. Jäsenistön tuotanto on noin 80 prosenttia koko Suomen sikatalouden tuotantomäärästä. Sikayrittäjien lisäksi jäsenenä on sika-alalla toimivia henkilöitä ja yhteisöjä.

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin (9.3.2017) Tampereella, jossa yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Martin Ylikännö. Johtokuntaan kuuluivat vuonna 2017 Timo Heikkilä (varapuheenjohtaja), Johan Backlund (vuosikokoukseen saakka), Jonas Hulden (vuosikokouksesta alkaen), Vesa Kurikka-Oja (vuosikokoukseen saakka), Aleks Tuominiemi (vuosikokouksesta alkaen), Ari Hakkarainen, Juho Jääskeläinen, Johanna Laurila, Tiina Puska, Rita Wegelius, Arto Ylilampi ja Harri Äijö. Johtokunta piti 3 virallista kokousta ja lisäksi osallistui aktiivisesti puhelimen ja sähköpostin välityksellä keskusteluun ajankohtaisista asioista, lausuntojen ja kannanottojen yms. valmisteluun.

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Ari Berg, jonka vastuulla oli yhdistyksen asioiden lisäksi projektien suunnittelu ja johtaminen sekä projektiyhteistyö muiden tahojen kanssa. Vuonna 2017 yhdistys hallinnoi kahta EU-rahoitteista hanketta; Afrikkalainen sikarutto (ASF) -vakava uhka Suomen sianlihantuotannolle ja Lähilihaa sikatiloilta. Yksityisellä rahoituksella toimiva Villisianmetsästyksen aktivointihanke käynnistyi 1.4.2017.

Yhdistyksen kirjanpidosta vastasi Tilipym Oy/HT Päivi Yli-Mattila (Huittinen), tilintarkastajana toimi HTM Eeva-Maija Ylikoski (Kankaanpää) ja hanketukitahona oli MT-tilipalvelut/Merja Virtanen (Lappeenranta).

Vuosi 2017 oli Suomen Sikayrittäjien 12. toimintavuosi.

TAVOITTEET JA TOIMINTA

Vuoden 2017 toiminta perustui vuosikokouksessa hyväksytyyn sääntöjen mukaiseen toimintasuunnitelmaan. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sika-alan yleisten edellytysten edistämiseksi ja kehittämiseksi, sekä olla tällä alalla toimivien henkilöiden ja yhteisöjen yhdistävänä verkostona. Toiminnan päätavoitteena oli kannattavan sikayrittäjyyden toimintaedellytysten turvaaminen Suomessa. Yhdistyksen tarkoituksen ja päätavoitteen saavuttamiseksi keskityttiin seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Vaikutettiin aktiivisesti sikataloutta koskevaan päätöksentekoon mm. seuraavasti:
  - Järjestettiin tapaamisia ja osallistuttiin eri tilaisuuksiin, joissa tavattiin keskeisiä poliittisia päättäjiä ja eri viranomaistahojen edustajia. Tapaamisissa vedottiin kotimaisen sianlihantuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen ja keskusteltiin afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviämiskäytännöistä Suomeen sekä siihen liittyvistä varotoimenpiteistä.
  - Vaikutettiin aktiivisesti vireillä olevien sikatalouteen liittyvien lakien ja asetusten valmisteluun kommentoimalla niitä sekä vastaamalla lausuntopyyntöihin.
  - Tiivistettiin yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa ja osallistuttiin aktiivisesti seminaareihin yms. tapahtumiin.
  - Vedottiin toistuvasti lihataloihin että tiloilla ja sika-alalla tehty mittava hyvinvointi- ja laatutyö pitäisi pystyä hyödyntämään kotimaisen sianlihan markkina-arvon nostamisessa.
  - Järjestettiin tilavierailuja asioiden edistämiseksi mm. valvonnan epäkohtien ratkaisemiseksi ja yleensä tuotannon esittelemiseksi.
  - Suomalainen pitkähäntäinen sika oli esillä vahvasti EU-tason edunvalvonnassa.

2. Tiivistettiin yhteistyötä sidosryhmien kanssa mm. seuraavasti:

- Lihatalojen kanssa keskusteltiin alan yhteisistä haasteista ja kannattavuuden parantamiskeinoista. Osallistuttiin eri lihatalojen tilaisuuksiin.
- ETT/Sikavan kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä tautiriskien tiedonvälityksessä. Afrikkalaisen sikaruton riskeistä ja tilatason tautisuojuuksesta järjestettiin tilaisuuksia.
- Lisättiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa sika-alan opiskelun edistämiseksi ja toimittiin opiskelijoiden opinnäytetöiden yhteistyötahona.
- Edistettiin eläinlääkäriopiskelijoiden sikalaharjoittelupaikkojen saamista ja he olivat asiantuntijoina Suomen Sikayrittäjien osastolla ELMA:ssa.
- Osallistuttiin keskeisten yhteistyötahojen kokouksiin ja tilaisuuksiin mm. Tuotantoeläinten hyvinvointi ry (TEH) kokoukset, Eläinten Terveys ry (ETT) Sikava ETU-asiantuntijakokoukset, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston (AVI) lupa- ja valvontafoorumit, Sikastrategiakokoukset ja eri hankkeiden ohjausryhmien kokoukset.

3. Toimittiin alan asiantuntijoina mm. seuraavissa toimielimissä ja projekteissa:

Sikava-asiantuntijaryhmä, Eläinsuojelulain muutostarpeiden työryhmä, Sikasektorin kriisiryhmä, MMM:n hyvinvointitukiryhmä, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumi, Ministeriön sikatilojen valvonnan seurantar ryhmä, Luken sikatilojen taloushanke, MMM:n kansallinen MRSA:n seurantar ryhmä, Eviran sikojen hyvinvointitoimenpideohjelman työryhmät, MMM:n villisikatyöryhmä, MMM:n ASF-seurantar ryhmä, Yliopiston ryhmäporsituksen PIPO-hanke ohjausryhmä, Yliopiston Hännänpurentatutkimushanke ohjausryhmä, Eviran mikrobilääkeresistenssin hallinta ja ehkäisy, LÄKÄ-hanke ohjausryhmä, Luken Sika- ja siipikarjatalous riskienhallintahanke ohjausryhmä, MMM:n Tyrä-hanke ohjausryhmä, Eviran FVO:n arvioinnin asiantuntijaryhmä, Vaasan Yliopiston (Levon instituutti)

Lihatilan talous ja johtaminen ohjausryhmä, Sikastrategiaryhmä, THL:n Zoonoosi-MRSA -hankkeen ohjausryhmä ja Helsingin Yliopiston SusPigSys-hankkeen ohjausryhmä.

4. Järjestettiin ja/tai osallistuttiin mm. seuraaviin tilaisuuksiin:

- Ruokaturvaseminaari (Helsinki) 11.1.
- Sarka-messut ja sikaseminaari (Seinäjoki) 27.-28.1.
- Ruotsalaisten tuottajien vierailu (Huittinen ja Turku) 1.2.
- Hankkija-risteily (Helsinki-Tukholma) 1.-3.2.
- Sikatalouden tulosseminaari (Tampere) 15.3.
- Markkinamarginaalit-seminaari (Helsinki) 11.4.
- BAT-seminaari (Loimaa) 26.4.
- Hännäntypistysteemavierailu parlamentissa ja komissiossa (Bryssel) 2.-3.5.
- Eläinsuojelulain uudistukseen liittyvä seminaari (Helsinki) 7.6.
- Farmari-näyttely ja sikaosasto (Seinäjoki) 14.-16.6.
- Eviran tulevaisuustyöpaja (Helsinki) 29.8.
- Villisianmetsästystä ministerin johdolla (Rautjärvi) 16.10.
- MTK:n lihaseminaari (Helsinki) 1.11.
- CDG-seminaari (Bryssel) 7.11.
- Tuotantoeläinten hyvinvointiyhdistyksen vuosikokous (Helsinki) 16.11.
- Elma-messut ja kotieläinosasto (Helsinki) 10.-12.11.
- Eviran kutsuseminaari (Helsinki) 1.12.
- Ruokaviraston sidosryhmäfoorumi (Helsinki) 18.12.

5. Hyödynnettiin hankerahoitusmahdollisuuksia tehokkaasti:

- Keväällä 2016 käynnistynyt Suomen Sikayrittäjien hallinnoima Afrikkalainen sikarutto (ASF) -vakava uhka Suomen Sianlihantuotannolle - tiedonvälityshanke järjesti hankesuunnitelman mukaisesti tiedonvälitystilaisuuksia ja hoiti tiedottamista monipuolisesti. Päätaavoitteena on parantaa tautiriskien hallintaa sikatiloilla, jonka ansiosta pyritään suomalaisen sianlihantuotanto kansainvälisesti kilpailukykyisenä ja estämään afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviäminen Suomen sianlihantuotantoketjuun. Biocheck.Ugent -arviointimenetelmän jalkauttamisen valmistelu käynnistyi syksyllä, jolloin eläinlääkärit ja alan asiantuntijat perehtyivät asiaan Jeroen Dewulfin opastama. Hankealueena Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen Ely-keskusten alueet. Hankkeen toimenpiteiden toteutuksessa tärkeimpänä yhteistyökumppanina toimii Eläinten terveys ry (ETT ry). Useamman alueen yhteisen hankkeen rahoittajatahona toimii Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.
- Keväällä 2016 käynnistynyt Suomen Sikayrittäjien hallinnoima Lähilihaa sikatiloilta -yhteistyöhanke päättyi 31.12.2017. Tässä hankkeessa pyrittiin löytämään uusia yhteistyömuotoja Kaakkois-Suomen vähentyvällä sika-alalla, jotta alueen sianlihantuotanto turvattaisiin jatkossa. Hankkeessa tehtiin taloudellisia ja toiminnallisia selvityksiä sekä järjestettiin opinto- ja tutustumismatkoja. Hankkeen myötävaikutuksella tutustumismatkat järjestettiin Venäjälle Pietariin, Etelä-Ruotsiin ja Pohjanmaalle. Tätä yrityksille kohdistettua täsmähanketta rahoitti Kaakkois-Suomen ELY-keskus.
- Osallistuttiin yhteistyökumppaneiden hanketoimintaan ja uusien hankkeiden suunnitteluun. Olemme partnerina ja ohjausryhmän jäsenenä monessa sika-alan tutkimus- ja kehittämishankkeessa.

- Arfikkalaisen sikaruton leviämisen torjumiseksi käynnistettiin yksityisrahoitteinen Villisianmetsästyksen aktivointihanke 1.4.2017. Hankkeessa avustetaan metsästyseuroja 90 eurolla Evirassa tutkittua villisikanäytettä kohti. Ensimmäinen avustuserä maksettiin seuroille lokakuussa 2017 ja toinen tammikuussa 2018. Yhteensä 130 seuraa on saanut tähän mennessä seuratoiminta-avustusta. Tämän ja muiden toimenpiteiden ansiosta metsästyks on lisääntynyt. Vuonna 2017 Evirassa tutkittiin 527 luonnonvaraisen villisian näytettä, joista noin 500 kpl oli metsästettyjä villisikoja. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna +44 %.

6. Annettiin tunnustusta:

- Vuoden Sikateko-palkinto julkaistiin Farmari-näyttelyssä Seinäjoella (14.6.). Sikayrittäjien antaman huomionosoituksen sai sikayrittäjä Johan Backlund ansiokkaasta toiminnasta. Pohjanmaalta kotoisin oleva Johan Backlund tunnetaan laajasti arvostettuna sika-alan monipuolisena toimijana. Hän on ollut edelläkävijänä mm. uusien toimintatapojen ja erilaisten teknisten ratkaisujen käyttöönotossa Suomessa.

7. Tehostettiin tiedottamista:

- Vastattiin nopeasti tiedotusvälineiden esittämiin haastattelupyyntöihin ja esitettyihin kysymyksiin.
- Tehtiin juttuja lehtiin ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista laajasti.
- Kehitettiin kotisivuja palvelemaan entistä paremmin sisäistä ja ulkoista tiedottamista.
- Hyödynnettiin Facebookia tiedonvälityksessä.
- Tiivistettiin yhteistyötä eri tiedotusvälineiden ja tahojen kanssa.
- Järjestettiin entistä enemmän tiedotustilaisuuksia ja haastatteluja käytännön olosuhteissa sikatiloilla.

TALOUS

Suomen Sikayrittäjien toiminnan ja tehtävien huomattava lisääntyminen aiheuttaa haasteita yhdistyksen talouden hoidolle. Vuoden 2017 lopullinen tilinpäätös on 798,36 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos on vähän budjetoitua parempi (talousarviossa 0,00 euroa). Taseen loppusumma on 35.692,48 euroa, omaa pääomaa yhteensä 31.270,79 euroa. Yhdistyksen talous on vakaalla pohjalla.

JOHTOKUNTA